

ВЕРХОВНА РАДА УКРАЇНИ

Комітет з питань прав людини, деокупації та реінтеграції тимчасово окупованих територій у Донецькій, Луганській областях та Автономній Республіці Крим, міста Севастополя, національних меншин і міжнаціональних відносин

01008, м.Київ-8, вул. М. Грушевського, 5, тел.: 255-49-02

Верховна Рада України

Комітет з питань прав людини, деокупації та реінтеграції тимчасово окупованих територій у Донецькій, Луганській областях та Автономній Республіці Крим, міста Севастополя, національних меншин і міжнаціональних відносин на своєму засіданні 17 червня 2020 року розглянув проект Закону України внесення змін до Закону України "Про звернення громадян" щодо умов розгляду звернень, реєстр. № 2480, внесений народними депутатами України Третяковою Г.М., Безгіним В.Ю., Струневичем В.О., Арсенюком О.О., Гривком С.Д., та альтернативний до нього проект Закону про внесення змін до Закону України "Про звернення громадян" щодо приведення його норм у відповідність до рішення Конституційного Суду України від 11 жовтня 2018 року № 8-р/2018, реєстр. № 2480-1, внесений народними депутатами України Королевською Н.Ю., Солодом Ю.В., Бортом В.П., Гнатенком В.С., Христенком Ф.В.

1. Як зазначають автори у пояснювальній записці проект Закону України внесення змін до Закону України "Про звернення громадян" щодо умов розгляду звернень, реєстр. № 2480, спрямований на забезпечення реалізації гарантованих Конституцією України прав і свобод громадян при їх зверненні до органів державної влади, органів місцевого самоврядування тощо. Очікується, що «реалізація положень зазначеного законопроекту призведе до упорядкування звернень громадян, з метою їх ефективного розгляду тими державними органами, до предмету відання яких належать порушені питання».

Проектом пропонується передбачити право звернення громадян України до органів державної влади, місцевого самоврядування, а також об'єднань громадян, підприємств, установ, організацій незалежно від форм власності, засобів масової інформації, посадових осіб, виключно з питань, віднесених законодавством до сфери їх компетенції. Звернення, що належним чином оформлене, проте адресоване органам державної влади, місцевого самоврядування тощо, до повноважень яких не належить вирішення порушених у зверненні питань, проектом пропонується повертати заявникові

з відповідними роз'ясненнями без розгляду по суті не пізніше як через десять днів від дня його отримання.

Також проектом пропонується скасувати чинне положення Закону щодо обов'язку органів державної влади, місцевого самоврядування тощо у разі, якщо питання, порушені в одержаному зверненні, не входять до їх повноважень, у п'ятиденний термін пересилати таке звернення за належністю відповідному органу чи посадовій особі, та повідомляти про це громадянина, який його подав.

Крім цього, автори пропонують не розглядати звернення по суті, якщо воно «очевидно є беззмістовним та/або стосується питань, вирішення яких не належить до повноважень цього органу».

В ході обговорення членами Комітету акцентувалась увага на тому, що запропоновані законопроект змін призведуть до звуження обсягу права людини і громадянина на звернення до органів державної влади і місцевого самоврядування, гарантованого статтею 40 Конституції України, а також закладають широкі можливості для зловживання владою. Крім цього, зверталась увага на недопустимість звуження змісту та обсягу існуючих прав і свобод людини і громадянина при внесення змін до чинних законів.

Головне науково-експертне управління Апарату Верховної Ради України у своєму висновку від 02.04.2020 р. пропонує за результатами розгляду у першому читанні даний законопроект повернути суб'єктам права законодавчої ініціативи на доопрацювання.

2. Альтернативний проект Закону про внесення змін до Закону України "Про звернення громадян" щодо приведення його норм у відповідність до рішення Конституційного Суду України від 11 жовтня 2018 року № 8-р/2018, реєстр. № 2480-1, внесений народними депутатами України Королевською Н.Ю., Солодом Ю.В., Бортом В.П., Гнатенком В.С., Христенком Ф.В., має на меті приведення норм Закону України "Про звернення громадян" у відповідність до рішення Конституційного Суду України від 11 жовтня 2018 року № 8-р/2018 щодо можливості недієздатним особам, а також неповнолітнім особам особисто звертатися до органів державної влади, місцевого самоврядування тощо з метою реалізації їх конституційних прав; удосконалення деяких положень щодо розгляду звернень громадян.

Законопроект пропонується зменшити термін направлення звернення громадянина органами державної влади, місцевого самоврядування тощо за належністю відповідному органу чи посадовій особі з 5 днів до 3 днів. Також пропонується виключити положення, за яким не розглядаються звернення осіб, визнаних судом недієздатними, та передбачити можливість неповнолітніх і недієздатних осіб особисто звертатися зі скаргою до органів державної влади, місцевого самоврядування тощо, а не лише через їх законних представників.

Під час обговорення народні депутати України звернули увагу на недоцільність зменшення терміну направлення звернення громадянина

органами державної влади, місцевого самоврядування тощо за належністю відповідному органу чи посадовій особі з 5 днів до 3 днів, оскільки зазначені терміни обчислюються в календарних, а не робочих днях. З огляду на це, час на опрацювання звернень, отриманих органами державної влади і місцевого самоврядування, напередодні вихідних або святкових днів зробить неможливим вчасне виконання вимог Закону.

Разом з цим члени Комітету відзначили необхідність розробки ефективного механізму для реалізації недієздатними особами своїх конституційних прав і свобод, захисту та поновлення цих прав і свобод у разі їх порушення.

Головне науково-експертне управління Апарату Верховної Ради України у своєму висновку від 02.04.2020 р. висловлює зауваження та пропозиції до законопроекту.

Розглянувши зазначені законопроекти, за підсумками обговорення Комітет ухвалив рішення:

1. Створити при Комітеті з питань прав людини, деокупації та реінтеграції тимчасово окупованих територій у Донецькій, Луганській областях та Автономної Республіки Крим, міста Севастополя, національних меншин і міжнаціональних відносин робочу групу для напрацювання комплексних змін до Закону України «Про звернення громадян».

Включити до складу утвореної робочої групи за згодою, зокрема, співавторів зазначених законопроектів - народних депутатів України Третякову Г.М., Королевську Н.Ю., Представника Уповноваженого Верховної Ради України з питань прав людини.

При напрацюванні нового законопроекту врахувати положення проекту Закону про внесення змін до Закону України "Про звернення громадян" щодо приведення його норм у відповідність до рішення Конституційного Суду України від 11 жовтня 2018 року № 8-р/2018, реєстр. № 2480-1, в частині приведення норм Закону у відповідність до рішення Конституційного Суду України від 11 жовтня 2018 року № 8-р/2018 щодо можливості недієздатним особам, а також неповнолітнім особам особисто звертатися до органів державної влади, місцевого самоврядування тощо з метою реалізації їх конституційних прав.

2. Рекомендувати Верховній Раді України:

проект Закону України внесення змін до Закону України "Про звернення громадян" щодо умов розгляду звернень, реєстр. № 2480, внесений народними депутатами України Третяковою Г.М., Безгіним В.Ю., Струневичем В.О., Арсенюком О.О., Гривком С.Д., включити до Порядку денного третьої сесії Верховної Ради України дев'ятого скликання та за результатами розгляду у першому читанні **відхилити**;

проект Закону про внесення змін до Закону України "Про звернення громадян" щодо приведення його норм у відповідність до рішення Конституційного Суду України від 11 жовтня 2018 року № 8-р/2018, реєстр. № 2480-1, внесений народними депутатами України Королевською Н.Ю., Солодом Ю.В., Бортом В.П., Гнатенком В.С., Христенком Ф.В., включити до

Порядку денного третьої сесії Верховної Ради України дев'ятого скликання та за результатами розгляду у першому читанні **відхилити**.

Співдоповідачем з цих питань визначено Голову Комітету Лубінця Дмитра Валерійовича.

Голова Комітету

Д.В. Лубінець

СЕДО ВЕРХОВНОЇ РАДИ УКРАЇНИ

Підписувач: Лубінець Дмитро Валерійович
Сертифікат: 20B4E4ED0D30998C040000001C2D29001F546A00
Дійсний до: 02.11.2020 0:00:00

Апарат Верховної Ради України
№ 04-25/3-2020/80313 від 18.06.2020

113872